

Magda Vilvento

Měli jsme to
soudružce rozmluvit

Měli jsme to soudružce rozmluvit

Magda Vilvento

Měli jsme to soudružce rozmluvit

Magda Vilvento

Text © 2017 Magda Vilvento

Grafická úprava a sazba © Lukáš Vik, 2017

Obálka © Magda Vilvento, 2017

1. vydání © Lukáš Vik, 2017

ISBN ePub formátu: 978-80-7536-139-4 (ePub)

ISBN mobi formátu: 978-80-7536-140-0 (mobi)

ISBN PDF formátu: 978-80-7536-141-7 (PDF)

Konverze do elektronických formátů:

webdesignér Lukáš Vik

<http://www.lukasvik.cz>

1. STOCKHOLM ZIMA 2011 – Karlík

Zima ve Stockholmu, něco, co maximálně miluju. Nemůžu si pomoci, kam se hrabou mrazy v Praze, tady je všechno jak na horách. Sníh, ten nerozředlý. Kavárny mají tisíc druhů teplých nápojů. Já i moji sousedé chladíme potraviny v oknech, to je moc hezké. Sauny, běžky i ten způsob, jak jsou Švédí na mráz zvyklí, jak se těší. Mám to rád. Je to paráda, i když v mém malém novinovém stánku s půlmetrovým otvorem, který se snažím zahradit nabídkou cukrovinek, mrznu jako sněhová koule, baví mě to.

Tak ještě článek s babkou Madonnou, kouknu na facebook a zavřu. Dlouhé teplé obědy si v zimě prostě dopřávám. Kdybych měl ženu, možná bych jí přemluvil, aby mi nosila do trafiky kastrůlky, ale jsem sám, takže střídám restaurace a jídelny v okolí a snažím se zahřát tak, abych vydržel prodávat až do večera.

„Dagbladet“, říká právě kozatá Tim z kanceláří na Sjukhusbackenske ulici.

Vím, že tam pracuje. Musím se na ní vždycky hodně usmívat, protože se jí to líbí. Teda, aspoň si to myslím. A taky jí vracet bez počítání jen do hrsti - nestíhá. Asi vstává na poslední chvíli, a pak běží celou cestu.

Jo, znám ji dobře. Takhle to tady chodí. Tohle si v trafice pohlídám.

Mám různé zákazníky, různé typy, klienty, už i kamarády. Tady se lehce seznámím. A to nemluvím jen o ženských. Zním všechny ty lidi, co tu makaj v okolí a oni znají mě. Vím, jaké cigarety kouří, jestli mají po ránu chuť na čokošku nebo jestli čtou drbárny o hercích, taky vím, kdy vstávají a jestli to stíhají nebo ne. A oni vědí, že já tady sedím od božího rána do večera, teda kromě té dlouhé pauzy na teplý oběd, že nejsem rodilý Švéd a že se za prsatýma z kanclu vždycky dlouho koukám.

Někdy chodím s klienty na oběd. S partou z IT firmy, co tam mám kámoše Toma, i s nádeníkama tady z vedlejší ulice, co jsou z Polska a kupují jen cigára. Jako trafikant jsem kámoš všech.

Občas se mě lidi ptají, odkud jsem. Prý mám divný přízvuk. Moc se jim nedivím, tenhle jazyk mi zkrátka k srdci nepřiřostl. Radši rovnou odpovídám, že jsem z Prahy. Zvědavějším můžu prozradit můj případ, jak mě táta kdysi táhnul na letadlo z komunistického Československa za mámou do Švédska. Bože, a mně se nechtělo. Strašně jsem brečel, mával nevlastním sourozencům, a nakonec jsem se vyvlíkl z jeho ruky a utekl. Ke známé. Takové pratetě naší. Na venkov. Suchej hajzl měla. Strašný zážitek. Ta pak tátu přesvědčila, že nejsem zrovna typ, co by ustál tolik změn najednou. Za mámou jsem přiletěl až v roce devadesát dva. No, usadil jsem se tu. Nakonec ano. Jenže mě tyhle věci prostě trvají dlouho.

No jo, kde jsou ty časy. Tenkrát mi přišlo, že se máma úplně pomátla. Tahala domů ty divný lidi a úplně jsem cejtil, jak má tátu omotaného kolem prstu. A vlastně všechny kolem.

Byla jako nějaká ta panička z černobílého filmu. Neměl jsem jí tenkrát moc rád. No a taky, že dopustila, abych vypadal tak debilně. To

nechápu. Když už chceš nějak vypadat, tak se vším všudy. I se psem na krásném vodítku i se synem, co nese nákup, ne? Kdepak máma, srala na mě.

Tenkrát, to jsem byl fakt případ. Vypadal jsem jako dlouhonohý luční koník s brejlema. Skoro jsem nemluvil, s nikým se pořádně nekamarádil, jen jsem si stavěl skládačky z časopisů a tiše nenáviděl svět.

Čekával jsem na ni před prací, v průjezdu u hotelu Intercontinental. Ono, to asi dřív mělo váhu, že tam dělala, protože se tím všude děsně prezentovala a nosila domů drahý věci, co vyhrabala z košů a taky ty poznámkový bloky, kde bylo logo hotelu. Do teďka dokážu skvěle nakreslit obrys Pražského hradu s těmi věžičkami, protože to bylo na těch papírech, kam jsem si dělal poznámky ve škole. A na sirkách a na propiskách.

No, takže tam dělala...pokojskou a já na ní čekával u průjezdu, a pak jsme chodili starou Prahou, jako bychom tam bydleli.

„Dobrý den paní Léblová, dobrý den pane Kalous,“ to bylo furt. Máma se zdravila se starousedlíky a asi si myslela, že je jako na úrovni, že zná lidi z toho historického centra. Jenže pak jsme sedli na Staroměstský na metro a jeli až na konečnou, na to hnusné předměstí, kde se muselo ještě deset minut harmonikou k sídlišti, a kde mi to teda fakt nechybí.

Šedé, bahnité, rozmáčené sídliště s lidmi, co uměli chodit jen do práce a v kulturáku chlastat pivo. Vzpomínám si, jak ho dostavili, přímo za naším blokem. Kulturní dům. První věc, co tam byla. Ani školky ještě neměly základy, ale kulturák už stál. Nahoře byl kadeřník, teda spíš kadeřnice, co měla vždycky vytupírované vlasy až na střechu. A pod ní hospoda.

Pamatuju si, jak si kadeřnice stěžovala, že jí ten hnusný pach piva a kouře jde nahoru. A měla pravdu. Nahoře se to míchalo ještě s březovým šamponem a vznikl z toho puch enormní. To ale bylo pod máminu úroveň, takže mě tam většinou jen odvedla, ukázala, jak mě mají ostříhat, s pusinkou na ukazováčku pohládila

fotku Dubčka, co měla kadeřnice na zrcadle místo celebrit a odkráčela. Sama se pak nechávala stříhat v centru. Jo, a vždycky říkala: „už nevidí, potřebuje ostříhat“, ale ten střih (co vybrala v nějakém zahraničním magazínu) byl pokaždé na dlouhou patku, takže mi ty vlasy stejně lezly do brejlí.

No jak říkám, samé „lepší“ vzpomínky na to sídliště mám. Možná bych se tam měl vypravit a zavzpomínat. Ale co, to je minulost. Nemám na minulost čas. Když nečučím v trafice po ženských, tak jsem v posilovně a taky předělávám byt a měl bych cestovat trochu, sakra. Ameriku chci vidět a Austrálii, a pak až budu úplně starej jako naši, mrknu zase do Prahy, jaký to tam teď mají. Snad o dost lepší než dřív.

2. PRAHA PODZIM 1986 – Katka

Milovala jsem hudbu. Tu vážnou. Ale už jsem se přepla na MTV, to nejde vydržet.

Ikdyž během práce ráda vzpomenu na hudební školu s gramodeskami, které nám pouštěl starý profesor se jménem, na které si už nevzpomenu. Třeba takové ty pochody, ty byly fajn. Nohy nám lítal nad zemí, zatímco jsme seděly v kroužku hudební nauky s fialovým kobercem uprostřed. A ten profesor tam dirigoval a poskakoval, jak byl mistry unesen. To bylo fajn.

Kdyby tak věděl, kam se mu poděla nadějná kytaristka, k čemu mi slouží znalosti notových osnov, k čemu používám jeho oblíbené skladby. Kdyby tak věděl, jak jsem dopadla. Přepla jsem na pop. Na bláznivé studio s modrým křeslem. Na skvělou moderátorku, co vždycky říká: „coming up right now“ a my to nemůžeme najít v učebnicích. Teda ne v těch pro samouky. Přepla jsem se zkrátka na docela jinou hudbu. Na Music Television - MTV.

Jeho zavřeli. V sedmdesátých letech. Nikdo neví za co, takže něco politického, myslím. A také myslím, že už je venku, no to je fuk.

Ale pokoje v hotelu se mi s Habanerou na jazyku uklízí parádně. Tam tam trádada tam tam. Lepší než s Madonnou. S klasickým pochodem mám pokoj uklizený za pár minut. Jde mi to od ruky. Na rozpisu pokojů odškrtávám jeden za druhým. Běžné úkoly, které mám v pokoji provést, jedou jako po másle.

Odemknout pokoj, vjet vozíkem, zmačkat nerušenku a hodit ji do koše. Vyhodit vše, co se válí po zemi, nábytku, v posteli a najet si vozíkem blíže ke koupelně. Sebrat ručníky a dát do pytle na straně vozíku. Rukavice. Houbičkou umýt vanu, umyvadlo, štětkou záchod. Vyleštit zrcadla. Vytrít. Dát čisté ručníky. Najet si vozíkem blíže k posteli, stáhnout povlečení. Otevřít okno na matrace. Vyluxovat, utřít prach, vyrovnat nábytek, povlíknout čistě postel. A moje nejoblíbenější pasáž: doplnit šamponky, bloky, kapesníky, mýdla a turistickou brožurku. To mi jde nejlíp.

Tedy, když nepočítám pasáže: kouknout do odpadkového koše, zda tam není něco luxusního a sebrat drobáky, které dávají hosté buď na noční stůl, nebo pod polštář.

Ano, můj oblíbený tuzér. Rukama mi tak prošly snad všechny druhy měn, některé dokonce vlastním neb je ani banky, ani vextráci neznají (například zlaté žetony z Monackého kasina), a tak si je nechávám na památku. Samozřejmě miluju dolky, máry, franky, liry, protože se po nich jen zapráší. Buď je vyměním, nebo jdu prostě do tuzexu a koupím dětem sladkosti.

A když náhodou najdu pod polštářem ruličku neznámých peněz s mnoha nulami, běžím do jedné uličky u náměstí (máme tam už známé) a doufám, že jde o poklad. Tedy: ne moc, abych to nemusela vrátit a ne málo, abych z toho měla radost. Prostě akorát. Jenže většinou zjistím, že je to nějaká asijská valuta, že mi to za koruny nevymění, a že bych si za to koupila zhruba dvě rýžové placky.

Jako minule, příklad za všechny: Simona mě volala přes patro, ať se jdu kouknout na pokoj. No, horší je už snad jenom maštal.

Soudruzi z dalekých, socialistických krajů bez znalostí běžných civilizačních výtobytků si nevěděli rady v koupelně, a tak vše řešili na zem. Jenže potom si Simona všimla, že je na nočním stolku fakt velká hromada, tentokrát mincí a začala mít tušení, že jí ten chlívěk v podstatě zaplatili. A měla pravdu.

Měla v těch tři a padesáti mincích skoro sto pade našich československých korun, jenže jí vexláci poslali do banky, tam prý budou mít zájem. Ale to byl omyl. Zájem neměli. Simona má sto pade ve měně, kterou neumíme ani vyslovit. Co se dá dělat, třeba na to někdy dojde.

Simona říká, že až bude nejhůř, určitě se někdo objeví a bude mít o její Lufthansa tašku zájem (tam si slyší ty exotické měny), ale nevím, přijde mi, že se už nejhůř má.

Simony manžel, Šeřík, jí nenadává za zanedbanou domácnost, on jí rovnou mlátí. A to dost. Odnáší to hlavně její malá Lili, která se prý Šeříka dopředu obává a odmítá opouštět školní družinu.

Simona si toho asi nevšimá, bere problémy, jako že jsou (říká: byly, jsou a budou) a nikdy nic moc neřeší. Tedy, řeší. Madonnu a časáky – účesy, melíry, s ofinou nebo bez ofiny, večerní líčení, vysoké podpatky, barevná saka, límečky, brýle, ručníky a knoflíčky.

Dnes tedy zrovna několik oděrek od včerejší rvačky kvůli rozlitému laku na nehty. Přesto mám dojem, že to řešila jen ráno v šatně. Dovedu si představit, že na své trable zapomněla přesně v ten moment, kdy vjela vozíkem do prvního svěřeného pokoje a zapnula televizi s MTV. Po prvním zaznění tónů bylo po potížích, tak Simona fungovala a měla svým způsobem velkou výhodu.

„O čem uvažuješ?“ my o vlku....ptá se mě zrovna mezi dveřmi, když jí v duchu pomlouvám. Ale nepomlouvám, jsme přece kamarádky.

„O tobě.“

„Tak douvažuj o mém prachbídném životě a pojď na oběd.“

„Ještě počkej,“ nemůžu jít hned jako ona, chci pokoj nejdříve dodělat. Nesnáším, když přijdu z oběda a přemýšlím, co jsem už utřela a co ne.

„Hele mimochodem ty na tom taky nejsi zrovna dobře... Z nás tří si život užívá jen Naďa. A to je tím, že kašle na MTV a žije podle svého. To mi dneska říkala v šatně“, mudrcuje Simona opřená o futra rovnaje si punčochy a má asi pravdu.

Příliš jsme tomu mezinárodnímu pozlátku podlehly. Lepší nevědět, jak se žije venku. A že se má Naďa nejlíp, to je jasná věc.

„Ten její Milan vaří, pere, o Karlíka se stará, chodí na nákup, bere ho k zubaři, vojede jí na balkóně, třeba,“ to je celá Simona, mluví v té chvíli, kdy myslí. Na to je nejlepší mlčet, i když samozřejmě přemýšlím, že je to holý fakt. Nadi manžel se stará o všechno a jejich balkónový zážitek mezi pověšeným prádlem jsme už slyšely devětkrát. Nebo to tam dělali devětkrát? Teď jsem si uvědomila, že vlastně ani nevím, jak to je. Budu si to muset poslechnout podesáté.

Naše třetí kamarádka do party, Naďa, nám to bude jistě znovu vyprávět. Když není zrovna

tajemná, vypráví o něm, o svém miliónovém manželovi. Škoda, že jí občas provede nějakou lotrovinu, jinak by byl jako z románu. A tou lotrovinou nemyslím zmiňovaný sex na balkóně. Bylo toho už celkem hodně.

Myslím, že na to měla Naďa vyrobený seznam. Takový ten její:

ZMĚNA PRÁCE K HORŠÍMU
BLOUDĚNÍ LESEM, KDYŽ SE OPIL NA VODĚ
ODCHOD Z DIVADELNÍ HRY, CO HO
NEBAVILA
DOTAZNAHLÍDAČEVNÁRODNÍM MUZEU,
ZDA JSOU EXPONÁTY AUTENTICKÉ
TŘÍDNÍ SRAZ, KAM ODMÍTL DONĚST
PŘIPRAVENOU SKOTSKOU S LUPÍNKY
a hlavně: ÚDAJNĚ ZATAJENÝ PRODEJ
OLTCITU.

Naďa tu káru obřečela. Dělal z toho dvou-týdenní tragédii, jak už stojí život za prd, jak to byl její modrý miláček a jak už prý absolutně nemůže ven z města.

Tak mně třeba cestování vlakem nevadí, ale asi si člověk na auto lehce zvykne. Pak to musí být šok, cestovat zase po staru.

Ale ať říká, co chce, my víme, že naši manželé tomu jejímu nesahají ani po kotníky. Já jsem si vzala zábavného truhláře, co voněl dřevem, ale za pár let začal dělat omítky a pít.

Simona na tom byla s chlapama ještě hůř. Teda tuhle „chart show“ jsem si samozřejmě vytvořila já. Možná, že Naďa měla jiný názor. Rozhodně tedy na tom nebyla tak dobře, jako kdyby první potkala Milana.

Před prvním manželem znala Simona jen samé blbce (cituji), pak Jarda, se kterým má Lili, a pak si vzala Šeříka. To jsme se už znaly. Svatbu měli malou, řekla bych docela chudou, v Nuslích. A hned po líbáncích zjistila, že Šeříkovi vadí všechno, co doma dělá, respektive nedělá a nikdy neotálí jí jednu vrazit. Za ukápnutý čaj, za přeschlé prádlo, za blbě vyžehlený límeček, za knížku položenou v kuchyni, za boty před botníkem, i za pitomou ruličku toaletáku, co nevyhodila do koše.

Ale ne, nemůžu pořád na to myslet. Vztahy, lidi, děti, úklid, věča, nákup. Čert to vem. Zpět do práce.

Setru z okna zbytek jahodového dortu, umyji flek houbičkou se saponátem a do sucha vyleštím. Ironem přestříkat a leštit a leštit dokud nezmizí kocouři. A pořádný pochod do ucha nebo pustím zase satelit? Jasně, Running Up That Hill, pak jde leštění ještě líp. Snad dobrý. Jdeme jíst.

3.

Padesát dva, padesát tři, padesát čtyři, počítá vždycky malá Anetka schody od vchodu nahoru k našemu bytu. Jenže dneska jdu sama, a jelikož jsem ze svých tří dětí už celá zpitomělá, dělám to po ní.

„Padesát dva, padesát tři, padesát čtyři,“ jen to poskakování na našem patře si odřeknu, položím tašky před dveře a začnu hledat debilní klíče.

„Klíče, klíče,“ můj věčný problém. Hledám je před barákem a jen co vejdu, zas je někam zastrčím, abych je nenesla s těžkým nákupem, protože jinak mám od těch kroužků červené ruce ještě po Večerníčku.

„Čau mami,“ slyším z kuchyně, sotva vejdu do naší tmavé, nehezky chodby plné regálů ověšených závěsy, bot na podlaze a haldy teplého oblečení na zdi.

Klíče mizí v misce, co máme u okna do světlíku. Tam je zase ráno najdu, jak pevně doufám. Hledání klíčů mě totiž provází i ve

snech a nejednou jsem už klíče v misce ze spaní kontrolovala.

„Ahoj, co je nového?“ přecházím s nákupem do kuchyně. V našem bytě se všechno děje zásadně jen v jídelním koutě, vyrobeném na míru přesně na výklenek mezi kuchyní a obývánkem.

Je z borového dřeva a kdysi voněl lesem. A právě tento výklenek odděluje kuchyni od sedačky s televizí. Protože obývánk jako takový prostě nemáme. A celému tomu prostoru říkáme kuchyň.

Jen co se rozhlédnu, posmutním. Mám to tak už několik let. Hned u dveří mám poškrábaný pracovní pult, který pokračuje až k oknu. Náš táta truhlář vyrobil na míru i kuchyňskou linku, bohužel ze zbytků, takže nevypadá úplně vábně. Dvě barvy, dva materiály a ty škrábance. Prostě nic krásného. A k tomu nemohu najít místo, kam v kuchyňském koutě odložit plné, barevné tašky s nákupem. Všude je nepořádek.

Rozlitý sirup, vyvěšený telefon, hora nádobí, rozsypaný popelník, rozdrobený koláč a právě zmiňovaný jídelní kout, který není pro samý kouř

ani vidět. Tam někde za stolem s umakartovým ubrusem sedí mé tři děti. Ne, ne nevidím je, zato tchýni sedící blíže do kuchyně, nejde přehlédnout.

Jako vždy sedí s cigaretou v ruce, s pedantským výrazem a rozmazanou řasenkou v obličeji, zády ke mně a dělá, že nikdo nepřišel. Nemá mě prostě ráda. Nemá nás ráda. Myslím, ani moje děti, tedy její vlastní vnoučata, protože je místo něžností drezíruje jako šelmy v Humbertu. Ale to nevadí, já jsem vděčná za hlídání a za to, že máme večer pro sebe, protože úkoly jsou vzorně napsané, kroužky nepromeškané a kromě úklidu je všechno v naprostém pořádku. Až na mě, jak se zjevně brzy dozvím.

„Jako říkala mi Škardová z trafiky, žes jí předevcírem nepozdravila. Co mi k tomu povíš?“

Já na tyhle hádky vážně už nemám sílu. Hlavně proto, že moje protiargumenty jsou úplně zbytečné. Pokaždé najde nějaký ten můj nedostatek v záloze a vyčte mi jej.

„Víš, co to pro mě bylo, vysvětlovat tady, že nejsi jako ostatní z děcáku, a že si tě kluk vzal,

protože jsem tě defakto znala od dětství i celou rodinu? Dvanáct let tě tady vychvaluju, aby nás nepomluvili, a teď si jen tak přestaneš zdravit Škardovou?“

Hm, to jsem asi vážně přehnala, ale já tu starou brécu vůbec neviděla. Když se nevykloní, nevím, jestli tam sedí na té své pianové stoličce nebo ne. Měla u trafiky po ránu frontu, takže jsem se na zdravení vykašlala.

Jenže jsem od tchýně už tak vycvičená, že jsem pak ještě na Staroměstské měla zlý pocit, jako kdybych rozšlapala ptačí hnízdo. Stoupala jsem po eskalátorech z metra ven a myslela jsem na to, že ta stará Škardová to na mě tutově píchne, takže bude doma nepříjemno a taky, že jsem se nepletla.

Tchýně típne cigaretu a přísným gestem pokyne dětem, aby pokračovaly v psaní úkolů. Konečně vidím na stůl. Anetka, Anča a Toník se sklání k učebnicím a sešitům. Anetce se opět nepodařilo správně postavit držák na učebnici, a tak jí padá s rachotem na stůl, na což tchýně reaguje syčením jako pravá, nefalšovaná zmije.

Všichni tři mají ze své babičky oprávněný vítr. Jsou potichu a poslouchají rozkazy. Stejně tak jako já.

A tak s každodenním tréninkem skloním hlavu, jako když se stydí pes a nechám tchýni kolem sebe projít. Možná, kdybych skočila k zemi a políbila jí fusky v těch jejích sešmajdaných korkáčích se slovy: „díky sultánko“, byla by o fous hodnější. Ale neudělám nic.

„Nazdár,“ křičíme s dětmi na sebe, když třískne finálně vchodovými dveřmi.

V ten okamžik z nás spadne těsno a radujeme se.

„Jak bylo ve škole?“ hned se ptám a děti horlivě vypravují.

Je to zvláštní, všichni si z toho dělají srandu, jak děti neradi vypráví o škole nebo odpovídají jen jedním slovem nebo jen protáhnou obličej, protože to ve škole nesnáší, tohle u nás prostě není.

„Libuše dneska přišla se dvěma culíky, můžu si je zítra taky udělat?“ říká nejstarší Anča. Ta tedy

z nich mluví nejméně, přesto je pro ni přirozené něco říct, když se ptám.

„Našli jsme na školní zahradě sprostěj plakát s holkama, prý to tam háže nějaký úchylák,“ sděluje zcela bezprizorně Toník.

O tom už něco vím. Na třídních schůzkách upozorňovali, že se nějaké sprosté plakáty objevily u Julisky, takže asi se jedná o stejného pachatele, co nám hodlá vzdělávat mládež.

„Máme na hudebce novou holku, jmenuje se Petra a hádej co?“ Anetka má nejlepší sdělení ze všech, „přistěhovala se k nám až z Kladna.“

Do Dejvic? Aha, to je dálka. Bezvadný, rozjíždí se diskuze. Tím pádem: děti se dobře zabaví, jsou spolu, nezlobí, budují si sourozenecké vztahy a moje vaření je tím pádem naprosto bez námahy.

Občas mi to nedá a musím na ně mrknout. Všichni mají stejný odstín hnědé barvy vlasů a úplně stejné nosíky. Jsou si moc podobné. A jsou moc podobné i mně. Anča je ta chytrá a rozumná, Toník je zvědavý a myslím, že hodně společenský. Ve škole kamarádí s celou třídou a nikdy si na nikoho nestěžuje. Holky,

kluci, všichni ho berou. Anetka je na tom dobře s hudebním sluchem. Moc dobře. Z finančních důvodů jsme zatím zvolili jen flétničku, ale zvládla by asi hrát na cokoli.

Padesát dva, padesát tři, padesát čtyři, jestlipak si počítá i náš tatínek, když v noci stoupá po schodech? Neřekla bych. Díky pivu přichází nejen o schopnost počítat, ale i o nás. Nebo že by byl přeci jen vypočítavý? A já se s ním přepočítala? Tak to v každém případě.